

Zijn alle houtschimmels gelijk?

De zomer is ongeveer gedaan, de eerste herfstbuien maken de nog warme bodem nat en de paddestoelen steken hun hoedje boven de grond bij de duizenden. Dit is de periode bij uitstek om verschillende houtschimmels te ontdekken die dood of levend hout verteren. Als boombeheerder is het belangrijk om de schadelijke van de onschadelijke soorten te kunnen onderscheiden en om te weten wat voor een effect de schimmel heeft op uw bomen.

Onder invloed van het vochtige herfstweer verschijnen er verschillende soorten paddestoelen rond en op bomen. De vraag is dan of deze het vruchtlichaam zijn van een schimmel dat zich tegoed doet aan het levende of het dode hout. Hier is een korte samenvatting gegeven over de voornaamste en meest schadelijke houtschimmels die jaarlijks in de herfst een paddestoel vormen.

De Echte honingzwam (*Armillaria mellea*) is een gevreesde houtparasiet want hij kan schijnbaar perfect gezonde bomen heel snel doen aftakelen. De carpoforen verschijnen meestal aan de stambasis van september tot oktober. De geel tot caramelbruine paddestoelen verschijnen in in bundels. De vezelige steel is steeds voorzien van een witte ring. De plaatjes zijn kenmerkend cremekleurig, gebogen en aflopend. Ze komen meestal tegen de wortelhals van de bomen boven in humusrijke, frisse tot vochtige bodems. Opgelet, lijkt sterk op het ongevaarlijke Stobbenzwammetje (*Kuehneromyces mutabilis*).

In tegenstelling met de Echte honingzwam heeft de Schubbige bundelzwam (*Pholiota squarrosa*) niet zo een nefast effect op de gastheer. Deze zwam is minder agressief en dringt het gezonde hout niet zo gemakkelijk binnen. Ze groeit eveneens in dichte bundels aan de stamvoet, maar de carpoforen zijn eenvoudig te onderscheiden van de vorige soort door de aanwezigheid van roestbruine schubben op de hoed en doordat de lamellen recht op de stengel staan. Deze schimmel tast zowel bomen uit stedelijke als bosomgeving aan.

De gewone Oesterzwam (*Pleurotus ostreatus*) is een schimmel die witrot veroorzaakt en komt regelmatig, maar niet exclusief, voor op Beuk. De carpoforen verschijnen in groep, rechtstreeks op de besmette stam tegen het einde van de herfst. De bovenkant van de hoed is steeds glad, grijsbruin en de rand is opgekruld. De lamellen aan de onderkant van de hoed zijn wit en aflopend langs de steel. Deze steel is zeer kort, vrijwel onbestaand. De paddestoel is in een jong stadium zeer geliefd in de keuken en wordt hiervoor industrieel gekweekt. Niet verwarren met de *Panellus serotinus* met een eerder groene of koperachtige kleur, noch met de *Polyporus squamosus*, een geel-geklepte buisjeszwam.

Vanaf de maand augustus is de Reuzenzwam (*Meripilus giganteus*) al even talrijk aanwezig op de Beuk. Deze houtschimmel ontwikkelt in deze periode indrukwekkende groepen waaivormige paddestoelen ter hoogte van de wortelhals en op de wortels. De bovenkant van deze carpoforen is glad en versierd met beige tot oranje concentrische zones. De paddestoel produceert minuscule kleine lichtgele sporen. Als deze vruchtlichamen afsterven en ontbinden, verspreiden ze een niet al te aangename rotingsgeur. Deze parasiet tast het wortelstelsel sterk aan en kan de stabiliteit in dergelijke mate doen afnemen dat de boom omvalt slechts enkele jaren na besmetting. Hij kan verward worden met een andere maar minder sterke zwakteparasiet, namelijk de *Grifola frondosa*.

De laatste paddestoel die jaarlijks in de herfst op te merken valt, is de Biefstukzwam (*Fistulina hepatica*). Deze roze tot bloedrode paddestoel groeit bij voorkeur op hardhoutsoorten zoals de Tamme kastanje en de Eik. Deze schimmel tast de boom slechts heel traag aan zodat de stabiliteit van de boom bijna niet in gevaar komt.

Het is niet eenvoudig om een paddestoel snel en juist te determineren als leek. Daarom is het aangeraden om deze kennis langzaam aan op te bouwen door veel te oefenen. Er bestaan verschillende expo's en er worden regelmatig wandelingen georganiseerd (bv. door Natuurpunt) om u daarbij te helpen. Als u wenst, kunnen de schimmelspecialisten van Aliwen u in deze zoektocht bijstaan.

Indien u een agressieve houtschimmel ontdekt, is het aangeraden om de stabiliteit van de besmette boom nauwkeurig te laten onderzoeken (de verschillende methoden en technieken zijn besproken op www.aliwen.com). Vergeet niet dat deze schimmel niet alleen het hout aantast als u paddestoelen ziet, maar praktisch het hele jaar door actief aan de stabiliteit van uw boom vreet!

Ir. François-Xavier Carlier • Aliwen - Centrum voor Boomonderzoek
info@aliwen.com - www.aliwen.com